

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. директора Чорнобильського радіаційно-екологічного біосферного заповідника

С. Хмельницький

« 16 » грудня 2024р.

ЗВІТ ПРО ВИКОНАННЯ ЗАХОДІВ з наукової та науково-технічної, міжнародної та інформаційно-просвітницької діяльності Чорнобильського радіаційно-екологічного біосферного заповідника за 2024 рік

№ п/п	Завдання	Виконавець/структурний підрозділ	Виконання
1	Наукова та науково-технічна діяльність		
Програма Літопису природи			
1.1.	Підготовка та видання чергового 7 тому Літопису природи за 2023 рік	Науковий відділ, відділ еколого-просвітницької роботи	Уся територія ЧРЕБЗ, Січень-травень
Розділ 2. Наукові полігони			
1.2.1.	Спостереження на фенологічних маршрутах	Науковий відділ Обрізан С., Жила С., Домашевський С.	Уся територія ЧРЕБЗ, весь рік
1.2.2.	Дослідження мишоподібних гризунів на полігонах ВО ЧАЕС	Науковий відділ Вишневський Д., Корепанова К.	Квітень - жовтень
1.2.3.	Дослідження мишоподібних гризунів на ділянках відновлення після пожеж	Науковий відділ Вишневський Д., Корепанова К.	Квітень - жовтень
1.2.4.	Дослідження поновлення рослинного покриву на місці військових польових укріплень біля с. Черевач	Науковий відділ Коломійчук В.	Квітень - жовтень

Розділ 3. Абіотичне середовище

			повнено бази даних
1.3.1.	Збір гідрологічної інформації	Науковий відділ Обрізан С., Домашевський С.	повнено бази даних
1.3.2.	Вивчення клімату Заповідника	Науковий відділ Обрізан С., Бідна С.	повнено бази даних
1.3.3.	Вивчення гідрологічного режиму Заповідника	Науковий відділ Обрізан С.	повнено бази даних

Розділ 4. Рослинний світ

1.4.1.	Інвентаризація видового складу рослинного світу	Науковий відділ Коломійчук В.	Уся територія ЧРЕБЗ, квітень-листопад
1.4.2.	Виявлення інвазійних видів та видів-трансформерів, уточнення їх поширення	Науковий відділ Коломійчук В.	Уся територія ЧРЕБЗ, весь рік
1.4.3.	Дослідження нижчих рослин	Науковий відділ Коломійчук В. Інститут ботаніки НАНУ	Уся територія ЧРЕБЗ, квітень-листопад

Розділ 5. Тваринний світ

1.5.1.	Продовження інвентаризації видового складу тваринного світу	Науковий відділ Вишневецький Д., Жила С., Домашевський С. Київський зоопарк	Уся територія ЧРЕБЗ, весь рік
1.5.2.	Моніторинг ссавців за допомогою фотопасток	Науковий відділ Вишневецький Д., Корепанова К.	Уся територія ЧРЕБЗ, весь рік
1.5.3.	Чисельність, популяційні характеристики, просторовий розподіл біляводних ссавців (бобер та видра)	Науковий відділ Вишневецький Д., Жила С.	Уся територія ЧРЕБЗ, весь рік
1.5.4.	Продовження інвентаризації ентомофауни	Науковий відділ, Домашевський С., Жила С. Інститут еволюційної екології, Українське ентомологічне товариство	Уся територія ЧРЕБЗ, квітень-листопад
1.5.5.	Паразитологічні дослідження	Науковий відділ, Корепанова К. НУБіП, Київський зоопарк, Інститут зоології НАН України	Уся територія ЧРЕБЗ, весь рік

Розділ 6. Збереження видів рослин і тварин, природних середовищ, що занесені в чинні для України Міжнародні переліки

1.6.1.	Картування місцезнаходжень видів рослин, які знаходяться під охороною на міжнародному, державному та місцевому рівнях. Оцінка їх популяцій	Науковий відділ Коломійчук В., Борсук О., Бідна С., Варуха А.	Уся територія ЧРЕБЗ, весь рік
1.6.2.	Картування місцезнаходжень видів тварин, які знаходяться під охороною на міжнародному, державному та місцевому рівнях.	Науковий відділ, Вишневський Д., Жила С., Домашевський С., Корепанова К., Варуха А. Київський зоопарк	Уся територія ЧРЕБЗ, весь рік
1.6.3.	Роботи з підготовки заявки Заповідника для включення до мережі біосферних резерватів ЮНЕСКО	Науковий відділ, Вишневський Д., Мельник Л., Богачов О.	Бенівське, Паришівське, Куповатське, Теремцівське ПНДВ, весь рік
1.6.4.	Роботи із включення водно-болотних угідь заповідника (частина р. Прип'ять із заплавою) до списку Рамсарської конвенції	Науковий відділ Обрізан С., Домашевський С, Коломійчук В., Вишневський Д.	Уся територія ЧРЕБЗ, весь рік
1.6.5.	Облік коней Пржевальського	Науковий відділ, Корепанова К., Домашевський С., Вишневський Д. Київський зоопарк	Уся територія ЧРЕБЗ, весь рік
1.6.6.	Внесення даних про види флори та фауни до GBIF	Науковий відділ, Варуха А., Борсук О., Корепанова К.	Уся територія ЧРЕБЗ, весь рік
Розділ 7. Календар природи			
1.7.1.	Проведення маршрутних спостережень, збір та обробка даних для «Календаря природи»	Науковий відділ Обрізан С., Домашевський С., Жила С., Корепанова К.	Уся територія ЧРЕБЗ, весь рік
Розділ 8. Антропогенний вплив			
1.8.1.	Збір та аналіз даних щодо випадків лісових пожеж на території зони відчуження. Картування випадків пожеж. Створення ГІС шару пожеж та наповнення атрибутивних таблиць.	Науковий відділ Борсук О., Варуха А., Возний В.	Уся територія ЧРЕБЗ, весь рік
1.8.2.	Збір даних щодо лісогосподарської діяльності. Створення ГІС шару та наповнення атрибутивних таблиць.	Науковий відділ Борсук О., Бідна С., Пазич В.	Уся територія ЧРЕБЗ, весь рік
1.8.3.	Виявлення трансформацій території засобами ДЗЗ	Федонюк Т., Зимаросва А.	Уся територія ЧРЕБЗ, весь рік

1.8.4.	Збір та аналіз даних щодо браконьєрства, незаконного збору недревної продукції лісу та інших порушень режиму території ЧРЕБЗ. Створення ГІС шару та наповнення атрибутивних таблиць.	Науковий відділ Борсук О., Варуха А., Сілаєва А. Служба державної охорони природно-заповідного фонду Відділ режиму	Уся територія ЧРЕБЗ, весь рік
1.8.5.	Збір та обробка даних щодо інших антропогенних впливів	Науковий відділ Обрізан С., Вишневський Д., Борсук О.	Уся територія ЧРЕБЗ, Весь рік
1.8.6.	Супровід наукових делегацій на території заповідника	Науковий відділ Вишневський Д., Обрізан С., Домашевський С.	Уся територія ЧРЕБЗ, весь рік
2. Міжнародна наукова співпраця			
2.1.	<p>Поглиблення співпраці з GEF/UNEP шляхом укладання нових суб-контрактів щодо розширення наукових досліджень та оновлення офісного обладнання:</p> <ol style="list-style-type: none"> Підписано контракт щодо обстеження водно-болотних угідь Чорнобильського радіаційно-екологічного біосферного заповідника з метою підготовки обґрунтування щодо їх включення до об'єктів Рамсарської конвенції в рамках реалізації проєкту «Збереження, посилення та управління запасами вуглецю та біорізноманіттям у Чорнобильській зоні відчуження»; Отримано офісне обладнання (ноутбуки та МФУ) для потреб Заповідника на загальну суму 504 тис. гривень; Підготовлено та направлено контракт до GEF/UNEP щодо закупівлі додаткового обладнання для потреб Заповідника (ноутбуки та принтери) на суму 1 млн. 476 тис. гривень. 	Відділ міжнародного співробітництва, науковий відділ	Весь рік
2.2.	Підготовлено звітні матеріали щодо участі у співфінансуванні українською стороною у першій половині 2024 році спільного з GEF/UNEP проєкту «Збереження, посилення та управління запасами	Відділ міжнародного співробітництва	Перше півріччя

	<p>вуглецю та біорізноманіттям у Чорнобильській зоні відчуження»</p>		
2.3.	<p>Підготовлено пропозицій для GEF/UNEP з метою започаткування II-ї фази проекту «Збереження, посилення та управління запасами вуглецю та біорізноманіттям у Чорнобильській зоні відчуження»:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Здійснено короткий огляд стратегічних питань, які необхідно включити до наступної фази проекту; 2. Завершено роботи щодо підготовки технічного завдання для наступної фази проекту, які надіслані до Європейського офісу GEF/UNEP на розгляд та погодження; 3. Отримання погодження від фокал-поінт GEF/UNEP в Україні (Міндовклія) щодо впровадження наступної фази проекту GEF/UNEP та його фінансування 	<p>Відділ міжнародного співробітництва, науковий відділ</p>	<p>Весь рік</p>
2.4.	<p>Заповідник приєднався до проекту GEF/UNDP «Сприяння сталому тваринництву та збереження екосистем та півночі України». Приднання до цього проекту допоможе поліпшити матеріально-технічний стан Заповідника та поглибити науково-дослідну діяльність Заповідника</p>	<p>Відділ міжнародного співробітництва</p>	<p>Друге півріччя</p>
2.5.	<p>Започатковано співпрацю з Міжнародним товариством Червоного хреста:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проведено перемовини та презентацію Заповідника із визначенням перспективних напрямів співпраці; 2. Підготовлено та передано потребу Заповідника щодо засобів індивідуально захисту та пожежного обладнання 	<p>Відділ міжнародного співробітництва</p>	<p>Друге півріччя</p>
2.6.	<p>На базі Заповідника засновано Національний контактний пункт (НКП) рамкової програми ЄС «Горизонт Європа»</p>	<p>Відділ міжнародного співробітництва</p>	<p>Перше півріччя</p>

2.7.	Проведено 2 інформаційних семінару для наукових організацій та об'єктів ПЗУ України, щодо порядку участі в грантових конкурсах рамкової програми ЄС «Горизонт Європа»	Відділ міжнародного співробітництва	Друге півріччя
2.8.	Проведено онлайн консультації для українських науковців та представників об'єктів ПЗУ України щодо підготовки проєктів для участі в грантових конкурсах рамкової програми ЄС «Горизонт Європа»	Відділ міжнародного співробітництва	Друге півріччя
2.9.	Започатковано співпрацю з Університетом Сталого Розвитку Еберсвальде (HNEE)	Відділ міжнародного співробітництва	Весь рік
2.10.	Підготовка та видання чергового номеру журналу «Чорнобильський науковий хаб» за 2024 рік	Відділ міжнародного співробітництва	Перше півріччя
2.11.	Переклад наукових та просвітницьких матеріалів Заповідника з метою розповсюдження інформації щодо діяльності Заповідника	Відділ міжнародного співробітництва	Весь рік
3. Інформаційно-просвітницька робота			
3.1.	Організація еколого-просвітницьких та інформаційних заходів (проведення лекцій для вихованців ЗОШ, студентів ВНЗ, профорієнтаційні заходи з районними центрами зайнятості, екологічні акції)	Відділ інформаційно-просвітницької роботи Косько Ю., Шумак М., Прибора Т., Волков О.	Іванківська та Поліська ОПГ Вишгородського району, I-IV квартал Виконано в повному обсязі. Проведено 340 еколого-просвітницьких заходів. Проведено лекції, семінари, майстер-класи відповідно до екологічного календаря та плану еколого-освітніх заходів. Частково заходи були проведені в онлайн-режимі та за допомогою розсилки методичних матеріалів на електронні скриньки

	<p>Участь у еколого-освітніх заходах інших установ (в т.ч. у виставках) відповідно до запрошень і планів роботи інших установ</p>		<p>навчальних закладів. Проте, більшість – очно.</p> <p>I-IV квартал</p> <p>Взято участь в Міжнародному проєкті «Working group for biosphere research», який впроваджується Erasmus; в Міжнародній конференції «Дністерські читання»; в онлайн-конференції «Екологічна безпека та раціональне природокористування» організованій Державним університетом «Житомирська політехніка»; в слуханнях у Комітеті Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування на тему: «Правові засади функціонування ефективної системи природоохоронних територій та об'єктів як основи для збереження і відновлення біорізноманіття: актуальні питання». Взято участь у II-му дискусійному семінарі «Ігрові методи у неформальній екологічній освіті: граючись – навчаємось пізнавати довкілля» на базі НПП «Бойківщина».</p> <p>Представлено заповідник в</p>
<p>3.2.</p>		<p>Відділ інформаційно-просвітницької роботи</p>	

			<p>навчальній поїздки до Чехії для представників ПЗФ України у рамках проекту LIFE "Conservation of National Heritage for Life in Ukraine".</p> <p>Взято участь в круглому столі «Природа, як інструмент підтримки психосоціального здоров'я українців та українок в часи війни» організованому Диканським РПП.</p>
<p>3.3.</p>	<p>Інформування громадськості з питань діяльності установи. Взаємодія із ЗМІ (надання інтерв'ю, коментарів, привітання установ ПЗФ України, підготовка науково-популярних статей у фахові видання, розміщення інформаційних матеріалів на сайті, Facebook, надання консультаційної допомоги, відповідей на звернення громадян та інформаційні запити (по мірі надходження))</p>	<p>Відділ інформаційно-просвітницької роботи Мельничук-Володькіна В., Розуменко О., Стеценко М., Маляренко В.</p>	<p>I-IV квартал</p> <p>Опрацьовано всі журналістські запити та звернення громадян. Підготовлено, відредагровано публікаційні матеріали та розміщено їх у фахових видання та на сторінках соціальних мереж. Розміщено на офійному сайті та його сторінках в Facebook, Instagram, Telegram - 368 інформаційних матеріалів. Створено новий канал в соціальній мережі TikTok та розміщено 18 відео сюжетів. Кількість підписників сторінки зростає до понад 15 тис., а в Instagram – до 4 тис. Забезпечено роботу з офіційним сайтом, започатковано нові рубрики, відкориговано інтерфейс, наповнення та більшість вкладок.</p>

			<p>Випущено черговий номер науково-практичного журналу «Чорнобильський науковий хаб». Підготовлено статтю «Еколого-просвітницька та інформаційна діяльність ЧРЕБЗ в умовах воєнного стану: нові акценти та специфіка», яку опубліковано в збірнику матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів і молодих вчених «Сталий розвиток: Виклики та реалії сьогодення (Україна-Світ). Івано-Франківськ. 22.05.2024. Підготовлено статтю «Досвід використання соціальних мереж ЧРЕБЗ як важливого інструменту комунікації з громадськістю», яку опубліковано в збірнику матеріалів Міжнародної конференції «Дністерські читання». м.Тлумач, Івано-Франківська обл., 18.102024.</p>
3.4.	Посилення роботи з місцевими громадами, які межують з територією Заповідника	Відділ інформаційно-просвітницької роботи Косько Ю., Прибора Т., Шумак М., Мартиненко М.	Іванківська та Поліська ОТГ Вишгородського району, I-IV квартал Систематично проводяться інформування жителів прилеглих населених пунктів щодо діяльності Заповідника. Проведено заходи в рамках

			<p>співпраці з Поліською, Іванківською ОТГ та Вишгородськими РДА та районною радою, проведено ряд зустрічей із представниками Іванківської с/ради з питань включення території ОТГ до біоферного резервату «Центральне Полісся». Налагоджена співпрацю з керівниками відділу культури, туризму, молоді та спорту Іванківської селищної ради та відділу освіти, культури, молоді та спорту Поліської селищної ради</p> <p>Вишгородського району щодо поповнення бібліотечних та музейних фондів</p> <p>підпорядкованих їм установ книгами про Чорнобильську зону. Налагоджена співпраця з Київською обласною радою щодо організації спільних заходів на Київщині.</p>
3.5.	<p>Створення та забезпечення функціонування постійно-діючої інфраструктури для проведення інформаційно-просвітницьких заходів (поповнення фото / відео архіву, підготовка матеріалів для експозиції)</p>	<p>Відділ інформаційно-просвітницької роботи Мельничук-Володькіна В., Косько Ю., Волков О., Братунець Р., Стеценко М., Мартиненко М.</p>	<p>I-IV квартал</p> <p>Заклучено 46 договорів про співпрацю. Систематично проводиться актуалізація наявних інформаційних матеріалів постійно діючого еколого-освітнього інформаційного центру</p>

			<p>«Екологічний простір».</p> <p>Забезпечено функціонування інформаційного пункту в с. Рагівка, проводиться постійне його оновлення презентаційними і методичними матеріалами.</p> <p>Оновлено рубрику «Методична скарбничка», завантажено 34 презентації для загального користування. Збережено до архіву понад 1000 фото- та відеоматеріалів. Оновлено мобільну фотовиставку «Довкілля і війна», забезпечено її розміщення на різних локаціях.</p>
3.б.	<p>Організація та проведення навчальних семінарів та конференцій.</p>	<p>Відділ інформаційно-просвітницької роботи, Мельничук-Володзькіна В., Косько Ю., Волков О., Прибора Т., Шумак М.</p>	<p>I-IV квартал</p> <p>Організовано і проведено заходи, присвячені 38-им роковинам Чорнобильської катастрофи, організовано мобільні фотовиставки «Довкілля і війна» в Іванківських ліцях №1, №2, Київському міському Будинку природи, Київській обласній раді та Петрівській і Пірнівській сільських територіальних громадах Вишгородського району.</p> <p>Надано інформаційні матеріали учасникам Київського обласного екофоруму «Київщина екологічна: злочини</p>

			<p>війни. ВІДНОВЛЕННЯ» та представлено виступ на тему «Чорнобильський заповідник: окупація, завдані збитки та виклики сьогодення». Спільно з Центром Життєстійкості територіального соціального центру Іванківської селищної ради провели тренінги з психологічного розвантаження. Організували ряд навчальних семінарів для студентів ДУ «Житомирська політехніка», студентів кафедри екології Національного транспортного університету та студентів спеціальності «Екологія» фахового коледжу Львівського національного університету ім. Франка.</p>
3.7.	Підготовка та видання рекламно-інформаційної продукції	Відділ інформаційно-просвітницької роботи, Мельничук-Володькіна В., Косько Ю., Братунець Р.	<p>II-IV квартал</p> <p>Щомісячно проводиться підготовка макетів онлайн календарів та макетів вітальних листівок. Здійснено розробку макетів інформаційної продукції до запланованих річних заходів та забезпечено їх виготовлення (власними силами). Співпраця з Національним Банком України щодо виготовлення тиражу ювілейних монет «Лелека чорний». Розпочато діяльність з розробки макету монети «Лось</p>

		європейський» та презентаційного буклету до неї.
--	--	--

ПІДГОТОВЛЕНО:

Завідувач наукового відділу

Д. Вишневський

Начальник відділу міжнародного співробітництва

В. Алієв

Начальник відділу інформаційно-просвітницької роботи

В. Мельничук-Володкіна

ПОГОДЖЕНО:

Заступник директора з наукової роботи та міжнародної співпраці

Т. Мельничук